

بررسی و مقایسه سبک لباس دوره هخامنشیان و سبک روکوکو

ربابه مفیدی^۱، علی محمودی عالمی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی پارچه و لباس، گروه هنر موسسه آموزش عالی مارلیک نوشهر

۲- استادیار گروه هنر موسسه آموزش عالی مارلیک نوشهر

چکیده

نقوش به جای مانده از دوران تاریخی، مبنای اصلی بررسی طرح لباس های مورد استفاده در آن دوران می باشند. دوران هخامنشی به مرکزیت کشور ایران توسط کوروش بزرگ در سال ۵۵۰ پیش از میلاد بنیادگذاری گردید. با توجه به شواهد موجود، می توان به بررسی انواع لباس دوران هخامنشی پرداخت. از سویی دیگر، روکوکو سبکی است که با رشد طبقه متوسط و بورژوازی اروپا به وجود آمد و خاستگاه آن فرانسه بود. این سبک در ادامه باروک و در واقع به عنوان واکنشی علیه شکوه و جلال افراطی آن در کاخها پدید آمد. از نخستین نتایج آن ساختن خانه های شهری کوچک و راحت با تزئینات و ریزه کاری فراوان در فضاهای داخلی بود. سبک روکوکو در طراحی لباس تقریباً از سال ۱۷۹۰ مطرح گردید. در آن زمان با رشد طبقه اجتماعی افراد در اروپا، نیاز به لباس هایی بود که نسبت به سایر اقشار متفاوت باشد. از سبک روکوکو عموماً در کاخها، مجالس فاخر و به صورت کلی مجامعی که قصد نشان دادن شکوه افراطی را داشتند، استفاده می گردید. هدف از این تحقیق بررسی و مقایسه سبک لباس دوره هخامنشیان و سبک روکوکو می باشد.

کلمات کلیدی: لباس در دوره هخامنشی، لباس در دوره روکوکو، طراحی لباس، طراحی دوخت.

مقدمه

پوشاک در هر تمدنی نشانه ها و رموزی را در خود دارد که نشانگر موقعیتهای اجتماعی فرهنگی اعتقاد و باورهای آن تمدن است که به صورتهای مختلف تصویری نمود پیدا میکند. آنچه در مجموعه پوشاک حائز اهمیت است الگوهای فرهنگی است که مردم در انتخاب مورد رنگ و اسلوب دوخت جامه ها به کار میبرند و عمکردی است که تن پوشها در زمینه های گوناگون فعالیتهای اجتماعی فرهنگی و شغلی و آیینی مردم ایفا میکنند. در دنیای باستان میان لباس و طریقه زندگی مردم رابطه ای مستقیم وجود دارد هنر پوشاک در دوره باستانی از نظر زیبایی با پوشاک هخامنشی برابری می کند به طوری که این پوشاک مایه فخر ایرانیان بوده تا جایی که شاهان پارسی و حتی اسکندر از لباس پارسی به عنوان هدیه گرانبها برای دیگران استفاده میکردند (کخ، ۱۹۹۰، ۲۴۳-۲۴۴) اسکندر خود نیز بعد از فتح تخت جمشید لباس ایرانی به تن کرد. تمدن هخامنشی از اوایل قرن ششم قبل از میلاد آغاز و در زمان کوروش و سپس داریوش به حد اعلی رسید یکی از دلایل اهمیت پلکانهای آپادانا وجود حجاریهایی از پیکره هایی از ایران زمین است که لباسهای یکسانی بر تن دارند و تنها وجه تمایز آنها بواسطه کلاه و حرکت بدن و فیگور آنها است. به اعتقاد مایکل رف تنوع در نقوش تخت جمشید نشانه دهنده اهمیت نقش طراحان است. وی این نقوش را ناشی از مجموعه اشکال از پیش طراحی شده در دفترچه های الگویی میداند که مورد بهره برداری قرار میگرفته اند. به هر حال لباس هخامنشی به عنوان نماد یکپارگی و همدلی در میان پارسیان تا جایی حائز اهمیت است که در کارگاههای شاهی خزانه صدها بانوی خیاط به دوخت لباسهای مجلل برای خلعت دادن شاه و لباسهای معمولی برای کارکنان و کارگاه های شاهی خزانه صدها بانوی خیاط به دوخت لباسهای مجلل برای خلعت دادن شاه لباسهای معمولی برای کارکنان و کارگران میپرداخته اند تن پوش